

PERŽVALGA.

Dailos parodos komitetas prieš atidarymą parodos iš siuntinėjo uzkvietimus žymesnėms ypatoms, kurių tarpe ir vyskupui Roppui. Ne visi komiteto sąnariai, bet dauguma su tuo sutiko ir pakvietė Roppą. Kiti nariai pakėlė protestą, rinko parašus: gražus lietuvių intelektualų būrelis pasirašė po protestu, kuris bukturėjės palikti privatišku. Bet jis pasirodė, be parašų, rusų laikr. „Svobodnoje Slovo“. Ir po to pirmiausiai dr. B. išstojo iš komiteto, o paskui beveik pusė pasirašiusiųjų ne tik atšaukė per „Vil. Žinias“ savo parašus, bet da aštrokai sukirta parašų rinkėjams, kam jie pasirašytojus prigavę, sakydami, kad protestas nebus garsinamas, o čia emė ir apgarsino. Dvi įžymios ypatos net pareikalavo trečiųjų teismo.

Protestas aštrus, vyskupas pavadintas „naujoviškuoju kryžuočiu“, „mirtinuoju lietuvių nevidonu“ ir t. p., o komiteto pasielgimas — „išgamiškai-vergišku“.

Protestą galėtume išstiepti, kad jis būtų lytėjęs ir gubernatorių, ir kitus kruvinojo despotizmo atstovus, kuriuos komitetas ir teikėsi užprašyti (ki taip jis ne negalėjo elgtis). Dabar tas protestas yra ištikro daugiau, kaip nenuoseklus. Lenkam puiki pasipynė proga garsiai šnekėti apie mūsų „šovinistus“ ir „litvomanus“.

Katalikiškoji „Gaz. Polska w Chicago“ da nežinodama apie tą protestą taip rašo, paminėjus dviem žodžiais parodą: „Įeinant į parodą negalima buvo apie ką nors pasiteirauti kitaip, kaip tik lietuviškai, arba rusiškai. Ant lenkiškų klausimų neatsakinėta! Parodos komiteto pirmsėdis, žinomas aršumu prieš lenkus („zazartosci antypolackiej“) litvomanas dr. Basanavičius sake prakalbą išskirtinai lietuviškai

ir rusiškai. Savo kalboje p. B. aiškino apie „augštą lietuvių dailos išsiplėtojamą“ laikuose, kuomet... lietuvių tauta gyveno da Mazoj Azijoje. Toliaus, kaip tvirtina „Dziennik Wileński“, kalbėtojas su ironija atsiliepęs apie lenkų kultūrą ir negandavo, kad ta kultura prarijusi visai lietuvių talentus“.

Teip tai lenkomanai katalikai ir šovinistai rašo apie „litvomanus-šovinistus“.

— Gruodžio 7 d. (s. s.) 1906 m. valdzia uztvirtino iki tol slaptai gyvavusiąją per kiek metų Lietuvoje draugiją „Žiburėlis“. „Žiburėlis“ atsiliepia per „V. Žinias“ į visomenę, kad paremtų jį aukomis ir prisidėtų kaip sąnariai, kad galėtų plačiau varyt savo darbą. „Žibur.“ tikslas — „šelpiti einančius mokslą neturtingus lietuvius ir lietuves, įžymius savo gabumu, pirmiausiai tuos, kurie jau yra pasirodę rašto ar dailės darbais“.

— Liet. Soc. Partijos finansų sekretoriaus raportas, parduotas „Kovoje“, už 2-ąjį pusmetį 1906 m., parodo, kad užsimokančiųjų mėnesinę duoklę sąnarių yra 966; tame skaitliuje 65 moters; kuopų yra 50; atskirų sąnarių arba pavienių — 24. Per tą pusmetį sąnariai įmokėjo mėnesinių \$765,85; skolos liko išviso \$5,10.

— Paskutinė Susiv. Liet. A. „Atskaita“ parodo, kad kuopų yra 147, sąnarių 6,156 (tame 32 pavieniai ir 216 vaikų). Čia nepriskaityta 374 suspenduoti ir 214 išbraukti per paskutinįjį pereitų metų bertainį. Turtas (grynais pinigais) — \$24,143,05. Tame skaitliuje prieglaudos namo ir kolonijos fondas — \$1,934,60 ir M. Svolielutės pasidėta \$650.

— Kun. Milukas jau kelis kartus išgyrė „Z-ėje“ savo redaktorišką gabumą ir mokslingumą, kuomet jis buvo „Vienybės“ redaktorium. Matyt, kunigėlis butinai nori, kad parodytume jo santikius su „Vienybe“. Ką daryti — jau kad teip geidžia, tai gal ir parodysim ne užilgio. Būs dailus raštelis prie jo biografijos.

Iš Lietuvos.

Iš Telšių padangės. „Tikrųjų rusų darbai. N. miestelyje (vietos ir vardų šiuo kartu neminėsiu. D.T.) geroką laiką stovėjo keliolika kareivių, kurie senu papročiu po truputį skiaudė vietinius gyventojus, tik per trumpą buvimą nespėjo taip labai įgristi (įkirėti). Kiekui laiko po jų išėjimo praslinkus, keletas intelektualistų ypatų apturėjo iš krasos anonimiškus (be parašo) laiškus, kuriuose nemažai prirašyta visokių gązdinimų; anos ypatos, laikydamos tą už by kokių piemenų darbą, mažai į tą teatreipė akį, tik nepraėjus ir 5 minutoms įpūla užilgę žandaras arba kits koks policistas ir tiesiai sako jog NN apturėjo gązdinanti laiška, ir net priverstinai reikalauja pasakyti, kad tie kraiteip, vienkart žadėdamas išprašyti iš „augšto“ pagelbą apsiginti nuo „plėšikų“. Kai kurie suprato kame dalykas — griežtai policistui užsigynė, kad niekuomet panašaus laiško ne gavo. Tai iš kur policistai gavo žinoti, jei čia ne jų pačių darbas, kadangi tos ypatos apie tokių laišku apturėjimą niekam, net savo namiškiams, nespėjo papasakoti...? Ne nusisekus čia galima laukti ir ko baisesnio, kad naktį pradės šaudyti į namus ir kokį gražų rytelį susilauksime ir kazokų „maištui perspėti“, tada policistai, žmonių geradarių vardu prisidengę, galės drąsiai su kazokais savo nelemtąjį darbą varyti ir šnipams vadovaujant, pradės kresti kiekvieną turtinę gyventoją bei lietuvių laikraščių skaitytoją. O kiek dar po apylinkę vienur kitur primėtyta visokių popiergalių su „atsišaukimais“, „baidymais“ ir tt., tai pigu susilaukti ir žydų žudynių, į kurias kas daugiausia bus įpainiota jei ne vietiniai lietuviai; pp. skaity-

tojai gal atmena iš laikraščių Dusėtų (Zar. pav.) tragediją, — o „įrengėjai“ tik delnus sau trins iš džiaugsmo, su geromis viltimis apie savo kėšenius graibydam. Dar galėčiau keletą faktų pristatyti, bet kol kas pakaks ir to. Iš viso matyt, kad pastaruoju reakcijos viešpatavimo metu policistai įpratę nekaltų žmonių kraujuje ir ašarose maudytis ne valandos nebenori praleisti be to velniško amato. („V. Ž.“)

Dovanos policistams. Iš 1 milijone rublių, caro paskirtųjų dovanoms policijai už 1906 m. atsižymėjusią tarnystę. Kauno gubernatorius gavo dėl Kauno gub. 10 tukstančių rub. „Isprauninkų“ didžiūmai dovanota po 25 rub. kiekvienam; Osipovas-gi, Zarasų pav., ir Čierniakovas Šiaulių pav., kaip labiausiai atsižymėjusieji savo darbais, gavo kiekvienas po 100 rub. Tarp policistų dovana 25 r. ir 25 k. paskirta Braslavos cerkvės Telšiuose šventikui Vasilievskui, kuris, matomai, gerai pildė policisto pareigas.

Naumiestis (Suv. gub.). Dar ir dabar yra pas mus Juodošiaus pasekėjų. „V. Ž.“ N 276 iš Lankeliškių, randame labai įdomų „p. L“ straipsnį. Labai širdingai čia p. autoriumi, kad subudino ir atvertė mane ant to „p. Lankeliškių savietininko“, kuris jau antri metai kaip gyvena Naumiestyje, darbuojasi, nes ir čia turi pagelbininką p. B. Minėtasis „pagelbininkas“ laiko aludę ir, žinomas daiktas, gana gerai gali šnipauti: kada lietuvis gerai įsitraukė, jis pradeda klausinėti apie visokius dalykus ir patsai sako esąs „ciciliuku“, o mūsų žinogus by tik išgirdo tą vardą, tai gatavas ir širdį atiduoti... Kada jau sutraukia į „spiską“, visus žmones, tada atiduoda jau „Lankeliškių savietininkui p. S.k.“. Bet mūsų lietuvis greit ir už-

miršta kas jau buvo įsakyta „p. studento Grigaičio“ ir kur pildė arti 2 mėnesių, tai yra „baikotą“.

Mat panorėjo už tai p. B. užmokėti p. st. G...., nes Lapkričio 24 d. buvo Vilniuje tyrinėjimas minėtojo studento ir ten „pagelbininkas“ nuvyko ir... Ką gi, žmogeli, gali manyt taip darydams, kada parduoti savo brolių!... ir kada anas turi kęsti sužeidimus ir kitas kančias?... Bet ar tai sugraudinsi liutą? ar atversi aną ant gero kelio? Vis žiūrės kur suėsti ką... kam įkasti... ir viskas...

O ką apie p. „savietininką, Šuk...“ tai jau buvo rašyta ir ar dar pridėsiu vieną daiktą, tai yra: anas ponas pametė savo pačią ir atvyko į Naumiestį; o savo krašte negalėjo gyventi, kaip rašė p. L., nes gavo gerą „porciją“. Todėl, Naumiesčio gyventojai, saugokitės anų dviejų ponų — šnipų, kur gerai darbuojasi.

Neikit pas p. B., nes kada galvoje užia, tai viską išsipasakojat, o paskui turite kęsti kalėjimuose ir tt... Paklausykit manęs, nes aš tikrą tiesą rašau... („V. Ž.“)

Alatų valsčius (Ukmergės apskr.). M o k e s č i ū p l e š i m a s. Gruodžio 25 d. čia atėjo kelios dešimtys sargybinių, kurie gązdino žmones žadėdami prilupti, pinigų už mokesčius lig paskutiniam skatikui atimti, gyvulius parduoti. Už tuos, kurie neturėsią pinigų, kaip antai pavarčiusios našlės, reiksis užmokėti pinigų rinkikams (zborščikams), o jeigu ir jų turto neišteksią, tai turtingesniems ukininkams.

Bet-gi ir nepamelavo: kaip ketino taip visur ir padarė.

Gruodžio 26 d. nuo dvylikos valandos laukė viršininko, kurs atsibeldė tik apie 8 val. vakare su keliatu antstolių ir valdininkų (činovnikų). Su-

judo nerimdami žmonės. Sargybieniai suriko: „s m i r n a“ ir pasirodė raštinyčioje žmogystė, išverstomis akimis, juodais antakiais, veidu paraudonavusiu iš piktumo ir taip pasakė: „Jūs metė žnikail! aš jums galvas už mokesčius nuimsiu!... Aš atvažiauju ne juokauti su jumis!... Jūs maištą keliate, vagių klausote, šventus caro įtatumus niekinatė!... Valdžios pastatytus mokytojus, kaip žmogžudžiai, išmušėte, — lietuvninkų noritė!... Kur-gi jūs eisite su savo lietuviškąja kalba!... badų nudvesitė!...“ Ir daug panašių žodžių ponas viršininkas priešnekejo. Slinku tiek daug ir surašyt, nes n. an ranką nuo nagaikos kirtimo dar tebeškauda.

Gruodžio 14 d. leidosi jie į visas valėčiaus šalis, — vienus žmones savo arkliais vežė, kiti raiti. Landydami po visas kertes, nešė dešras, kumpius, avizas. Jei kur rado nemokėtus mokesčius, o gyvulių nerado, tai nagaikomis privertė kitus, kiek labiau pasiturinčius ukininkus užmokėti. Krilių sodžiuje iš M. Z. atėmė banko 200 r. knygutę už kaimynų nemokėtus mokesčius. Z. nenorėjo atiduoti knygutės, tai taip emė jį kapoti nagaikomis, kad vargšas vos pats ištruko. Sodžiuje Neveros iš J. Narbuto atėmė 26 r. už našlės Gavėnienės neįmokejimą. Ukininką Šukį, kaipo įtariamą, iškratė, bet nieko neradę liepė užkaisti virtuvą (samavorą), duoti degtinės, virti dešrų ir tt. ir už tą visą užmokejo keliais nagaikų kirčiais. Kur nagaikomis nebeišlupo pipigų, ten emė karves, arklius, žąsis, priegalvius ir vežė valsčiu. Žodžiu, taip padarė, kad mūsų žmoneliai baigia iš kantrybės eiti ir, turbut, neužilgo žvairomis pažiūrėję tars: „mirtis ir laisvė!!!“

(„V. Ž.“)

Troškunai (Ukmergės pav.). Naujų metų dienų Troškunų parapijonis išgirdo „naudingą“ pamokslą, panašų į tą, kurį isprauninkas valsčiuje sakė. Nors mūsų klebonas labai monkos iškalbos, bet pykčio ir neapykantos prieš socialistų pilnas.

Pasakęs apie Naujų Metų dienos savarbumą, jis šiais žodžiais pasveikino parapijonis: „Pasveikysiu ant galo savo parapijonus su Naujais Metais. Praeitieji metai buvo pasiutimo metai: visi buvo išdukę, pasiutę!... Pradėjo vieni kitus pjauti, smaugti, patįs žabali budami, vesti kitus netikusiais keliais, savo nuomonės platiuti, kaip kokios rakšys kiekvienam durti“. (Teisybė, kunigeli, tos rakštis duria ir labiau durs tiems, kurie svetimu triusu gyvena ir tik savo pilvelius auklėja). — „Iš tų rakščių buvo daug privisę pas mus“...

Atsilikęs toli nuo gyvenimo, nesuprazdamas tų laikų dvasios pakilimo, nežinodamas gerai, ko tie žmonės nori, neatskirdamas visai darbų socialdemokratų nuo chuliganų darbų, neturėdamas jokio supratimo apie socializmo mokslą, jisai rėkė, šaukė nežiuodamas ant ko ir už ką.

Tokį mes turime „dvasišką tėvelį“; jo pagelbininkas kamedorius Ivanauckas dar atkakliau varo savo juodašimtišką agitaciją, dalydamas žmonėms ir su pagalba savo agentų platindamas juodašimtišką knygeles („Atsargiai su ugnim“, „Naujoji valdžia“ ir kitas) ir laikraščius („Šaltinį“ ir „Nedeldienio skaitymą“) ir leidamas biaurias paskalas apie žmones, kurie jam rankų nelaižo ir nesilanko pas jį.

Krinčinas (Panevėžio p.). Iš mūsų klebonas Polela neatsiliko nuo savo sėbrų ir kučiose išdrožė pamokslą apie socialistus.

„Bedieviai, paleistuviai, va-

gis“, taip ir skrido tie žodžiai iš įsikaisčiavusio klebono lūpų. Kurie klauso socialistų ir skaito jų laikraštį „N. G.“ tai tiesiog žengia į pragarą ugnis! Užbaigdamas savo pamokslą „šventus žodžius“, kunigėlis priminė dar saugoties „N. G.“ pardavinėtojo, kuris, Dievas žin, iškur išlindo su savo praiektuoju laikraščiu; geriausia ginti pardavinėtojas ten, iškur atėjo. Ir klebono žodžiai krito geron dirvon... Kitą nedeldienį „N. G.“ pardavinėtoją tuoj apspito keli juodašimčiai ir taikė jį paduoti klebono teismui. Bet, matydami kad pardavinėtojas neatboja nė jų, nė klebono, pasimetė. Matyt, krinčini čiuos šviesos saulė dar tamsumos stelbiama.

Kalyarija (Telšių pav.). Klebonas J. Piotrovskas per pamokslus gruodžio 10 ir 24 d. pradėjo kalbėti apie „bedieviškuosius“ raštus. Priminėjo „N. Gad.“, kuri neišmanėlių esanti leidžiama, ir į kurią tik tai mažo proto žmonės teraša. Išanksto užgynė tą laikraštį skaityti, turbut, kad skaitytojai neišeitų iš proto: gali nebesiduoti kirpti. Taip-pat liepė neklausyti nė socialistų: jie esą bedieviai ir biauriausi paleistuviai, saką, kad nereikia šliubo imt. Iškur tą viską prabaščius ištraukė: socialistų raštuose visai to nėra; ar žebus tik tai jo gaspadinė pasakojusi. Toliaus sako: „Socialistai taip-pat moką susitaikinti su Kristaus mokslu; tik tai jiems bažnyčios mokslo nereikia“. Žinoma, prie kun. Piotrovskio mokslo negali kiekvienas prisitaikinti dėlto, kad jo mokslui reikia didelės kišenės, o Kristaus mokslui nieko panašaus nereikia, tik tai artymo meilės, o ne kokių ten gaidžių, žąsų, avinų, veršių ir tt. Antgalo, ragino žmones, kad užsisakytų „Šaltinį“ ar „Nedeld. Sk.“ Kamedorius dar prisakė, kad

kas noris užsisakyti kokį laikraštį, tai tegul pas jį ateina; kitaip, gink Dieve, išsirašęs kurį kitą laikraštį, žmogus gali palikti be gaivinančių „šaltinių“ ir išganingų „skaitymų“.

(„Skardas“)

Šlaunų kalėjime sėdi dabar tokie politiškieji: Liudvikas Ambrozevičia, Aleksandras Genys, Vincentas Petraitis, Antanas Zonsonas, Neselis Teper, Teodoras Mitrevičia, Step. ir Bronislavas Sipavičius ir Augevičienė jau išleista. Kamarose šalta, o su „načalstva“ sunku, — viską reikia kova paimti. Bet blogiausia yra turėti reikalus su viršininko pagelbininku Zidenko, kuris buvo seniau Kauno kalėjimo viršininko pagelbininku. Ačiu jam kalėjime negaunama jokių laikraščių. Tikriausi jo tarnai, kalėjimo sargai — Mikolaitis, Radvila (ir gi abu iš Kauno) ir dar Rudavičia stengias visokiais budais užsitarnauti savo „načalstvai“. Atėjus politiškiesiems nepraleidžia jų kėjomis nepasparde, neiškeikę (ypač tuo atsizymi Mikolaitis); matydami kokį nors laikraštį, nors ir seną sudrįskusį, į kurį įvyniota mėsa ar duona, tuojais puola jį atimti.

Politiškiesiems iškovojo dabar sau tiesą turėt kamaroje lempas, bet ner kur jų gauna; atnešti niekas nesirūpina. Kai kurie politiškiesiems neturi kuo apšvilkti, neturi dargi kelinių. Reiktų, kad bent šelpiamasis kalinių komitetas apie tai pasirūpintų.

(„Skardas“)

Kaip pagerinti musu laikraštiją?

Tilpusieji „Kovos“ N. 3 straipsniai, apie agitatorių taktiką ir korespondentų rašymo būdą, atsiliepa atbalsiu „Lietuvoj“ (N5).

Kregždunaitis „Kovoje“ rašo, kad mūsų (Amer. liet.)

laikraščiuose korespondencijos tuščios, be gyvumo, paremtos vien ant reklamos, Lietuvoj gi išeinančiuose laikraščiuose žinios „svarbios, gyvingos, skaitant jas, atgija dvasia“. Pagalios užklausia, ar nevertėtų Amerikinių laikraščių redaktoriams susivaziuoti ir išdirbti publicistikos formas ir liautiesi talpinus panašias kaip iki šiol korespondencijas.

Rugojimai teisingi — visi tatau pripažis. „Lietuva“ gi tai pripažindama, nurodo, kad redaktorių susivaziavimas ir susitarimas nelengvas, o tokio sumanymo „Lietuvos“ paduoto (pernai vasarą), kiti laikraščiai ne neparėmė.

Delko, vienok, neparėmė? Ar kad jis buvo kitiems nepatinkamas? Ne. Greičiau bus ta priežastis, kad nebuvo parodyta budas ir keliai, kuriais galima būtų sueiti į sutartį. Paduodant sumanymą reikia juk paduoti ir jo plėną, o to nebuvo paduota.

Pagalios, man rodosi, kad šitam dalykui jokia sutartis neturi svarbos ir ji negali įvykti jau tik dėlto, kad ji neturi savyje jokio — teip sakant — pamasinimo. Tai sakydamas turiu ant mislies ekonomiskąjį klausimą, kuriuo visi klausimai — daugiau-maziau — išsiaiškina ir kuris gimdo visas draugijas. Nieks per daug nepasišvenčia, nieks teip tvirtai nesioorganizuoja, jeigu nemato sau šiokių-tokių naudų dabar, arba bent ateityje. Teisybė, laikraščiai, — geriaus sakant, jų išleistojai — turėtų ateityje didesnę naudą, jeigu susitarę netalpintų raštų, su piktumu rašytų, su koliojimais papuoštų; tas laikraščiams priduočių rintumo ir jie ilgainiui įgautų pagarbą ir platesnėje minioje.

Minia tamsi, ji savo tarpe mėgsta koliotis ir apkalbėti kartais gana įvairiais savo perdetinius ir jų negeras darbus, bet nenori, kad tai būtų apra-

šyta laikraščiuose. Pazįstami tarp savęs nupliauškia, vienok didesniams susirinkime, prie svetimų žmonių ir tamsieji nepraustburniai apsieina gražiau, jeigu negirti...

Su apšviestaisiais mūsų rašytojais einasi kitaip: jie į akis viens kitam nedrėbs purvinių žodžių, bet per laikraštį tai kad droš tai droš; karščiausiose diskusijose nepavadij save niekšu ir tt., bet laikraštyje tą lengvai parašys, ypač jei pasislėps po pseudonimu. Negalima teip labai girti ir Lietuvos laikraščių korespondentus bei rašytojus, ypač paskutiniu laiku, kuomet „Vilniaus Žinios“ su tužmaščiu šaukia „pasigailėti redakcijų, skaitytojų ir lietuvių garbės“ („V. Ž.“ N. 10 š. m.). Mat ir Lietuvoje rašytojai jau prasilavino....

Koliojimus vienok gali ir privalo redaktoriai išbraukti ir tam nereiktų jokio ypatingo susitarimo. Yra du kur-kas svarbesni dalykai: žinių teisingumas ir jų patikrinimas. Neteisinga žinia, kad ir be koliojimų, iššaukia užkabintųjų pasipiktinimą ir protestą su „panieka“. Tokio protesto jau negalima netalpinti (nors galima išbraukti „šlykščias paniekas“); redaktorius to nepatalpinę, teisingai būtų vertas, kad jį bombarduotų; mat pasiteisinimas turi but priimtas.

Dabar jau bus aišku, delko „mūsų korespondentai labai jautrus“, kodėl „juos užgauna kiekvienas neišpildymas jų noro“. Tariant „mūsų“ apsi-sangoju nuo rolės laikraščio, nes šieji neturi „savo“ korespondentų. Tame, man rodos, ir tūno visas blogumas. Korespondentai-liuosnoriai; kada jiems upas užaina, tada rašo, arba visai nerašo. Jei syki patalpino jo žinią, tai jis jau čiasi padaręs gerą darbą visuomenei, o ypač laikraščiu; pats gi jokios naudos netur, jei bent tik pasigerejimą. Bet

toj žinioj gal netyčia įsibriovus neteisybė. Tuojaus protestas! Ir teip eina. Ir teip „lavinasi“ korespondentai. Redakcija jokiū būdu negal patikrint tų žinių, kadangi netur „savo“ korespondentų, kurie turėtų atsakyt už savo darbą. „Ten (Europoj) laikraščiai gali pasirinkti korespondentus, Amerikoj to padaryti negalima“, — sako „Liet.“ redaktorius ir nurodo, kad čia nėra išsilavinusių korespondentų, tai delto „negalima“. Ne visai teip. Čia praleista medeigiški dalykai, kuriuos čia redakcija užtyli, bet kitam straipsnyje, tam pačiam numeryje, po antg. „Atlyginimas mūsų raštininkams“ (atsišaukimas dėlei paliepusio rašytojaus pašelpos) sako:

„Mūsų gi prastai atmokame už darbus mūsų darbininkams. Tas gal yra viena iš svarbiausių priežasčių stumiančių mūsų apšviestusius ir gabesnius darbininkus prie svetimų; dėl to gal daugelis mūsų gabesnių raštininkų rašo svetimtaučiams, ne saviems“.

Čia kalbama apie tai, kad visuomenė neatlygina vadina-momis „aukomis“. Bet gabieji mūsų rašytojai dirba svetimiems ne dėl to, kad mūsų neduodam jiems aukų-almužnų, tik dėl to, kad jie pas mus nieko neužsidirba ir sveikatą palydėję turi laukti... malones. O, kaip ta „malonė“ alsina idealisto dvasią! Bet ką jis darys?...

Pernai rugpiučio mėn. vienas daktaras iš Lietuvos man rašė:

„Man vis gi įstabus jūsų pranešimas, buk ir Amerikoj negalima literatišku darbu (lietuv.) užtektinai užsipelnyti, kad nereiktų užsiimti kitu darbu, idant duonos kąsnį užsipelnyti. Draugas Š. mums kas karts rašo, kad jums tenai ypač stokuoja sandarbininkų prie laikraščių ir raštų leidimo, apskritai imant“.

Stokuoja... Tai tiesa. Bet ir stokuos, kol tas darbas neduos nė duonos kėsnio. Vieni oru nė pasiėventėlis negal gyvuot. Ir kol teip bus, joki redaktorių suokalbiai nepageris laikraėtijos. Reikia radikaliėkų permainų! Kelias prietų permainų, tai — spaustuvininkų arba išleistojų sąjunga (Am. lenkai jau turi tokią sąjungą), raėytojų sąjunga, visų spaudos darbininkų sąjunga. Vienybė — tai galybė! Todėl, įsiziurėję; kas su kuo turi vienytiė, — vienykimės!

J. Baltruėaitis.

Apie lietuviu universiteto inkurima.

„Vien. Liet.“ N3 Parcė iš Pazvėlsio savo straipsnyje „Mūsų apėvietos reikalai“ sumanė įsteigti tam tikrą akcijinę mokslo draugiją su tikslu įkurti lietuviėką universitetą Amerikoje. Tam sumanymui pritarė Menkutis „V. L.“ N5. „Lietuva“ perspauzdino tą straipsnį ir plačiai išreiėkė savo nuomonę (N5, str. „Du užmanymai“). „L.“ pripaėžiėta, kad mokyklos reikalingos, bet jos — tikrai geros — neįvykintinos, ir tai daugiausiai dėl medėgiėsko trukumo, dėl pinigų. Toliaus nupeikia esanėias parapijų mokyklas ir nurodo, kad norint įkurti universitetą, reikia turėt geras priėngiamasias mokyklas. Nurodo kad akcijas universitetui steigti negalima išleisti, kadangi tas neduos akcionieriams pelno, o „žadėti pelną ten, kur jo negali but, butų juk paprasta prigavystė“.

Toliaus raėo:

„Palaikymui augėtesnių mokėliėkų įtaisų žmonės aukaus ten, kur reikalą tokių mokėlų visa draugija supranta. O argi daug tokių yra ypė tarp Amerikos lietuvių? Su-

universitetas, o jam sugriuvus, ką mės darytume su partrauktais, suvadėiotais nepraktiėku užmanymu profesoriais? Amerikoje universitetui reikalingų profesorių nerasime pakaktinai, reiktų juos kvieėti iš Europos, nes Amerikoje ne tik universitetui, bet net vidutinei mokyklai nerasime pakaktinai jaunų lietuvių proto lavintojų.

„Ant žmonių aukų pas mus nieko remti negalima. Ant galo ir gyvenimas išvelka vis naujus reikalus, žmonės užmirėta senus reikalus, jeigu aukauja, tai aukauja naujiems, senieji turi griuti. Tą matome ant kiekvieno žingsnio. Augėtesnio-gi mokslo reikalai labai mažam lietuvių skaitliui suprantami, tie suprantantieji neįstengs užlaikyti universiteto. Antai Amerikoje susitvėrusios „Auėros“ Dr-stėas mėriai yra šelpiti lankanėius augėtesnes mokyklas lietuvius, taigi ji, teip sakant, rupina lietuvių tautai ateinanėius profesorius ir tautos mokytojus. O ar ją šelpia lietuviai? Pradėioj rodo žmonės dėjo aukas, bet dabar apie „Auėrą“ visai neatsimena, aukos visai pasiliovė, šelpimui besimokinanėių lieka vien sąnarių mokesėiai. O kiek gi tų sąnarių prijauėianėių teip svarbiems ir prakilniems mėriams? Iš viso, visoj Amerikoje jų nė šimto nėra. Ir tai prie jos nepriguli didesnė dalis, rodoėsi turinėių suprasti augėtesnio sviėtiėsko mokslo reikalą ir naudą mūsų inteliėgentų Amerikoje. Ar-gi galima tikėti, kad draugija rėms labiau universitetą negu draugystę su mėriais rupinti lietuvių tautai mokytus veikėjus? Butų gerai, jeigu mės klystume, bet ar iėtikro klystame?

„Mums rodoėsi, kad jeigu sulauksime lietuviėsko universiteto, tai jis atsiras mūsų tėvyneje Lietuvoje, ne Amerikoje. Ir ten antai renkamos aukos įtaimui lietuviėsko universiteto Vilniuje, bet kiek tam mėriui

sudėta? Vos poras šimtų rublių ir tai daugumas aukų atėjo iš Lenkijos ir Maskolijos, o ne nuo vietinių lietuvių. Universitetų užlaikymas kaėtuoja ne mažai: net Maskolijoje, užlaikymui menkiaėsiu universiteto reikia apie 300000 rub. metams; iš mokesėių nuo studentų, nors jie Maskolijoje ne maėi, (100 rub.) nė ketvirta dalis nesusirenka. Užlaikymui Berlyno arba Paryžiaus universitetų paskiriami milijonai.

„Ne reikia užmirėti, kad universitetai negali but be laboratorijų. Parengimui ir užlaikymui jų reikia beveik tiek pinigų kė ir profesorių algoms. Jeigu profesorių algos bus per mažos, geresnių profesorių negalima bus gauti. Profesorius, teisybė, tautos, savo brolių labui privalo daug aukauti, bet ir nuo jo draugija negali per daug reikalauti: kas reikalauja per daug, tankiausiai nieko negauna, arba gauna labai mažai. Patarlė juk sako; pigiė mėsą šunias ēda.

„Taigi aiėku, kad uždėjimui universiteto reikia ne mažai pinigų, ne mažai jų reiktų sudėti ir užlaikymui kas metai. Mums rodoėsi, kad remti to reikalo ant akcijų ne galima. Jeigu turėėsi kada universitetą, tai turėėsi jį Lietuvoje, o ne Amerikoje, nes ēia ne lietuvių tėvyne. Amerikonai turėtingi, šimtai jų kas metą keliauja mokyėiesi į Prancuziją arba Vokietiją, bet ir jie ne mislija ten rengti savo universitetų, bet lanko vietinius, kurie visgi, turbūt, geresni už tuos, kokius svetimuose kraėtuose amerikoniai galėtų parengti ir užlaikyti“.

Statykime paminklus gyvėms — ne numirusiems!

Praslinko jau ilgokas laikas nuo pasklidimo atbalsio apie mūsų sergantįjį raėtininką.

Praėjo tas balsas lyg kurėias, kimus pro mūsų visuomenės ausis. Liko jis neiėgirstas. Ir iėtiesų, reikia nusistebėti, kad tokia maėa dalis visuomenės prijauėia šitam dalykui. Juk praėjo jau keletas mėnesių, o aukų, vos keli doleriai tesuėjo paėelpai!

Visuomenė, draugai! Ar leisime numirti kiltai dvasiai, o paskui ant jos kapo raudosime?! Juk netuomet laikas raudoti, kada jos nebebus mūsų tarpe! Raudojome jau gana, kada netekome Kudirkos, Maėio, Vaiėaiėio ir kitų. Ar ir dabar užsiganėdėsieme vien raudojimu? Juk ne aėaromis, ne raudojimu išplėėime mūsų drėėų kareivių iš mirties nagų, bet vien darbu! Dabar dar laikas išplėėti jį mirtėiai, bet veik bus pėrvėlu ir tuomet negelbės joki raudojimai ir aėarų liejimai. Užtai, dirbkime kol galima.

Kudirkai mės dėjome ant kapo vainikus ir statėme paminklą, bet kodėl nestatėme jam tuomet paminklo, kada jis da gyvas buvo? Bet, teisybė, mės statėme jam paminklą ir gyvam esant, nes per tris metus tapo surinkta jam paėšpos net 41 dol.! Puiki paėšpa tokiam darbininkui! Ar-gi ne gėda?! O šiandien mės teip-pat elgiamiesi, nors turime jau daugelį pamokinių. Ar-gi ir toliaus neatkreipsime adydos ant mūsų raėtininkų ir atėmė iš jo gyvasties spėkas, atiduosime likimui? Draugai! Ne vainikų ir paminklų mirusiems reikia, bet duonos gyvėms!

Draugai! Šelpkime sergantį raėtininką, išplėėkime jį iš mirties nagų, idant jis galėtų pasveikėė daugiau darbų atlikti ir mums daugiau raėtų parupinti. Dabar jis jaunystoje, dabar da pradėia jo gyvenimo, da gali jis mums daug raėtų suteikti. Išgelbėkime jį, atėmindami apie Kudirką, Maėį ir kitus. Dabar da laikas, bet veik bus pėrvėlu!

J. Ilgandė.

Politiszkos žinios.

Maskolija.

Iš Berlyno pranešama, kad vienas politikos kalinys pabėgęs iš Rygos kalėjimo aprašė, kaip baisiai kankina valdžia buėmus savo priešus: muša guminėms virvėms ir visaip kankina, kad tik išduotų savo draugus — revoliucijonierius.

Peterburgo policija garsinasi buk susekus suokalbininkus prieš caro gyvybę. Mat vienas jaunas žmogus nusipirko vienoj krautnvej mandierą, kokią dėvi caro rumo sargai — čerkesai, tai policija ėmė daryt po visą miestą krata ir rado tą mandierą.

Buvo rinkimai mažesniuose miestuose, išrinkta buk daugiau valdžios priešų; valdžia da neapgarsino tų rinkimų pasekmės, — matyt, jai nemalonu juos garsint, o gal mano kurią nors dalį nutrint.

Sykiu su rinkimais eina ir juodašimčių darbai. Gomėlyj ta valdžios šunų gauja valkiojasi po miestą užpuldinėdama ir visaip grasindama žydams; policijos viršininkas visai nerikiša į tą darbą. Daug ypatų smarkiai sužeista. Mat tame mieste daug žydų, tai valdžia siundo ant jų, kad per tai jie neišrinktų savo atstovų.

Nedėlioj buvo rinkimai 9 dideliuose miestuose: Moskvoj, Odesoj, Tiflise, Kazaniuje, Vilniuje, Jekaterinoslave, Astrahane, Kišineve ir Jaroslave. Moskva turi 4 atstovus, o kiti miestai po vieną. Telegrafas pranešdamas apie rinkimus da nezinodamas pasekmių priduria, kad kiekvienam atsitikime bus didesnė pajiega opozicijos pusej (prieš valdžią).

Penzos gubernatorių Aleksandrovski nušovė jaunas vyriškis, išeinant jam iš teatro. Sovikas pats nusišovė, kada pamatė kad neištruks; pašovė da teatro direktorių, norėjusių suimt. Aleksandrovskis atsižymėjęs per karą su Jap. tuo,

kad sušnekus visai Rusijai apie „Raud. Kryžiaus“ vagystes, jis drąsiai tai užginčijo pats budamas jojo prižiurėtoju Charbine.

Maskvoje moterų universitete atrasta bombų. Aštuonios merginos studentės areštuotos ir kaltinamos už dalyvavimą suokalbyje teroristų, kurie užmuše kunigš. Ignatjevą, Pavlovą ir k. aukštesniuosius valdininkus.

Panedėlio naktį Peterburge atrasta pragaro mašina kamine namo, kuriame gyvena grafas Vittė, buvėsis ministerių premieris. Bomba buvusi užtaisytą teip, kad truktų tada, kaip Vittė pareis namo. Kas užtaisė tą bombą, telegramas nepasako.

Pobiedonoscevas, buvėšvėn tojo sinodo prokuroras, sunkiai serga ir vargiai išsikis iš tos ligos.

Vokietija.

Paleisto parlamento antriej, jei rinkimai šiaip išėjo: konservatyvų atstovų 81, centrinių (katalikų) 108, liberalų 43, progresistų 48, socialdemokratų 43, lenkų 20, anti-semitų (žydpriešių) 26. Socialdemokratų partija daugiau už kitas partijas gavo balsų o atstovų išrinkta maziau. 1903 m. Soc.-Dem. Partija gavo balsų 3,010,000 ir atstovų buvo išrinkta 81, dabar gi balsų buvo 3,251,000, o atstovų — tik 43.

Tai vis priežastis, negeros rinkimų sistemos. Proporcijonališkai renkant, t. y. lygiai pagal daugumą balsų, turėtų but daugiau kai 110 socialdemokratų atstovų iš visų 397 atstovų skaičiaus.

Anglija.

Londone buvo didelė demonstracija moterų, reikalaujančių balsavimo tiesų. kuni-griškėčių ir grafių moters ir dukters, moters su universitetiniu išsilavinimu, moters artistės, advokatės, mokytojos, visokių institutų ir kliubų sąnarės, fa-

brikų darbininkės — visos apšviestesnės moters susirinko iš visų kraštų ir per visą miestą ejo su revoliucijinėms ir kitokioms vėliavoms ir muzyke. Reikalauja, kad parlamentas užtvirtintų įstatymo sumanymą apie visuotiną balsavimą be skirtumo lyties.

Demonstracijos organizatorių tarpe buvo žinoma Lady Frances Balfour, buvusiojo premiero sesuo.

Pernai buvo Londone dvi įžymios moterų demonstracijos su tuo pačiu tikslu, bet šita perviršija visas savo didumu ir rimtumu.

Iš Amerikos.

Rockefelleris ir mokslas.

Piniginis Amerikos karalius — valdovas Roškefelleris kasmet aukauja kelis milijonus dolerių kai kuriems universitetams. Dabar jis vyriausiai švietimo valdybai paskyrė didelę dovaną — 32 milijonu dolerių. Laikraščiai garsina, kad žmonijos istorijoj iki šiol da ne vienas „labdarys“ neaukavo ant syk tokios didelės sumos. Teisybė — didelė suma, bet ir aukavo ją nemažas... šelmis, ant kurio yra 939 skundai! Toks plėšikas, kurs pagal įstatymus seniai gal turėjo but pakartas, padarė labdaringą darbą, kad už jo auką išlavinti jankiai garbintų ir gintų kapitalizmo sunus, biauriai išdykusius, dirbančius visuomenei visokius špito gelius. — Rockefelleris be to jau yra pakavęs apšvietimo reikalams 43 milijonus dol. Jam gryno pelno įkrinta į kišenių tik 116 dolerių per... minutą, nežiurint nė į tai, kad ir kada miega, valgó ar bažnyčioj meldžiasi. Per metus gauna pelno 60 milijonų. Taigi šimet didesnė pusė savo pelno paaukavo aukštesnėms mokykloms.

Laisvamaniškioji bažnyčia,

Pernai rudenyj episkopalų kunigas S. Crapsey iš Rochesterio (N. Y.) pradėjo viešai skelbti savo tikėjimą iš mokslinės pusės; pavyzdys — jis sako, kad Kristus nežengė į dangų, nes jeigu būtų žengęs, ir tai su kunu ir dušia, tai per 2 tuks. metų da būtų nenužengęs į dangų, kuris buk da už saulės esąs, nes tik iki saulei reikėtų tukstančius metų lėkti kaip kulka, kad prilektum. Jis tvirtina, kad Kristus su savo mokslu gyvena tarpe žmonių ir t. t. Už tokį laisvamanišką tikėjimo aiškinimą vyskupas atmetė S. Crapsey, kaip eretiką. Bet šis atvažiavo į New Yorką ir čia su pagelba nemažo skaičiaus pasekėjų tveria liberališką bažnyčią. — Mat ir liberalai arba laisvamaniai ne visi bedieviai.

Bankierių vargai.

Lima, Ohio. Cia kyla naujas trukšmas. Trys bankos: Ohio National, First National ir Metropolitan apskūstos už kriminalinius prasižengimus. Valdžia joms užmeta, kad nelegališkai — priešais įstatymus veda reikalus ir daro slaptus suokalbius.

Už tokius pat darbus yra skundžiama tarp kitų kompanijų gyvybės apsargos kompanija (State Life Ins.) Indianapolis'e, Ind.

Žudynė kvasykloj.

Pereitą pėtnyčią Wanamie (Pa.), netoli Plymoutho, kvasykloj pasidarė ugnis ir šeši žmonės liko ant vietos negyvi, keleta sužeista. Tarp žuvusiųjų darbininkų yra ir lietuvių. Tik angliški laikraščiai paduoda labai sudarkytas pravardes, tai negali žinot, kur lietuviška pravardė. Tik žinia, kad žuvo Saveikis (rašo Savage), lietuvis, 39 metų senūmo, gyvenęs Plymoutho. Kitų pravardės: Swatois, Oeidel (?), Kopovich (kita laikr.

rašo: „Kaipovich“, turbūt Kar pavyčia, liet.), Juzinski ir Tuzinski.

Žibalo monopolis.

Žibalo trustas (Standard Oil Co.), kurio galva yra Rockefelleris, taip išsiplėtęs po visą Ameriką, kad kitoms nepriklausomoms žibalo kompanijoms jau beveik visai negalima varyt tos pramonės, ir ji yra kaip monopolis be trusto. Washingtono kongresui paduotas tam tikros komisijos raportas parodo, kad ta kompanijų kompanija turi slaptus sutarimus su geležinkeliais, kurie jos išdirbius vazuoja už labai pigų užmokestį, o iš kitų kompanijų lupa gana daug; tokiu budu trusto žibalas pigiau gali buti pardavinėjamas ir mažesnės kompanijos negali teset tose lenktynėse. Be to yra daugybė įrankių, kuriais nelegališkai žibalo trustas sugniuždina kitas kompanijas ir be to ant jo galvos yra net 939 skundai.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje Korespondentams.

Korespondentas, paduodamas laikraščiams kokią nors žinią, neturi pridėlioti nuo savęs aiškinimų, nes jau pats tasai padavimas, gryno atsitikimo parodymas aiškina. Pavyzdys — vienas gerbiamasis mūsų korespondentas parašė apie tulų ypatų atgaleiviškus viešus darbus ir kalbas, bet da nuo savęs, kaip tai visi žinių rašytojai daro, pridėjo ilgoką karštą paaiškinimą, kur išreikšta, jog tie darbai — juodašimtiški. Žinoma, visą tą pabarimą išbraukė. Už tai gavom tokią pastabą: „Labai negerai padarėt betaisydami mano korespondenciją apie NN kalbą, kur išmetėt nurodymus pp. X. ir Y. juodašimtiškus darbus, arba, antraip sakant, užleptė blogus darbus“.

Korespondentas paprastai visiška i neprivalo spręsti apie darbų blogumą ar gerumą; jis tik privalo teisingai paduoti žinią, kaip tie darbai atsiliko. Tada pats skaitytojas supras, ko tie darbai verti ir kaip juos vadinti. Kaip gerųjų, taip ir blogųjų darbų ar pasielgimų geriausiai nevadinti gerais ar blogais; užtenka juos tikrai parodyti tikroji šviesoje — faktiškai, — ir žmonės supras, atskirs pelus nuo grūdų. Aiškinimai, pamokinimai ar pabarimai tankiausiai atimę korespondencijos svarbą. Kartais mat ir nevadinus daiktą tikruoju jo vardu, išeina kur-kas dailiau ir geriau, nes jis pats pasisako savo vardu. Pagalios „juodašimčio“ vardas dabar tenka ir visai neužitarnavusiems jį. Reikėtų atsargiau juoju krikštyti, kartasi krikštytojas gali pasijusti keblime padėjime.

Pittsburg, Pa. III Rajonas L.S.P.A. surengė apvaikščiojimą atminimui Maskolijos revoliucijos pradžios t. y. 22 d. sausio. Susirinkimas atsiuvo nedėlioj, 20 d. sausio, į susirinkimą pribuvo žmonių apie 100 ypatų. Tai nepaprastas skaitlius, nes budavo vis skaitom į 400—500 per kiekvieną susirinkimą, mat tą dieną buvo susirinkimas S. L. A. kuopų Pittsburgo ir Wilmerdingo. Susirinkime kalbėjo vien F. J. Bagočius. Anglų ir rusų kalbėtojų, kaip buvo tikėtasi, negalima buvo gaut. Vienok ir taip pakako. Kalbėtojas iškalbėjo 3 valandas su trumpa pertrauka. Anų susinkta rodos, \$18.40, atitraukus surengimo lėšas, liko \$13.40, kurie bus persiųsti „Kovos“ redakcijon. Prakalba buvo padalinta į tris dalis: 1) Revoliucija, 2) Darbininkų padėjimas Amerikoje, 3) Socializmas. Tarpe kalbų, pabaigus vienai daliai, įnešė rezoliucijas: Atminimui 22 d.

sausio ir protestas prieš persekiojimą draugų darbininkų neteisingai įkalintų Coloradoje. Rezoliucijos tapo vienbalsiai susirinkusiu priimtos ir regis paskutinioji liks pasiūsta aglų laikraščiams, o lietuviška kopija teipgi tikiu, jog pateks spaudon. Susirinkimas labai gražiai nusisekė, ir prisirašė du nauju nariu prie L. S. P. A.

Girdėt jog 27 d. šio mėnesio Rajonas rengia pirmą susirinkimą Donoroje, Pa. Sako bus prakalbos ir sutverta kuopa L. S. P. A. Velinam jiems geros kloties! Iš to visko matyt jog mūsų socialistai jau vėl pradėjo darbuoties ir tie kurie buvo pakrikę iš kuopos, atgal grįžta. Linksma girdėt, varykit vyrai darbą pirmyn.

Nezaležnas.

Minersville, Pa. Gruodžio 21 d. tapo parengtas balius teatrališkos „A. Gužučio Draugystės“. Pelnas buvo skiriamas į dvi dalis: viena — revoliucionieriams, antra — Pottsvillės ligonbučiui.

Balius nusidavė neblogiausiai. Jaunumenė linksmosi labai gražiai; žmonių buvo gerokai susirinkę. Minersville mat nėra kam parengti tokius pokilius, tik šita draugystėle tuo užsiima.

Pinigų įplaukė \$56,95. Paldalyta teip: \$25 revoliucionieriams L. S. D. P. ir nusiųsta ant rankų revoliucijos remimo komiteto, kaip paprastai, — mes Minersvillečiai visada tiesiog siunčiame (ar į Europą? Red.); \$25 ligonbučiui Pottsvillės, likusieji \$6 95 pasiliko draugystės izde saviems reikalams.

Visiems buvusiems baliuje už gražų pasielgimą ištariu ačiu vardu visos draugystės. O už vėly patalpinimą meldziui atleisti. Viena, tai atsitiko del stokos laiko, o antra, kad pareina savaitė arba ir daugiau iki suvedį visas skaitlines į tvarką.

Smagu man pranešti, kad nors toji maža teatrininkų draugystėle neužmiršta sušelpiti brolių liejančių kraują ir dangstančių savo kunais vargu ginama Tėvynę. Tad pasitikiu, kad ir toliau prisidės prie to pagirtino darbo.

Iš Minersvilles surinkta \$200 suviršum, davatkų namui Mt. Carmelyje. Keistai išrodo, kad kurie save ir laisvais neva vadina, o paprašius paaukauti revoliucijos reikalams, su var išprašai 25c. Klioštoriui gi, kurs jokios naudos neatneš visuomėnei, bet da stums į didesnę prapultį nesigaili dolerio, o net tuli ir 5 dol.! Kazin ar ilgai mes teip šersim savo prakaitu ir krauju visus išnaudotojus ir tamsintojus?

J. Ramanauckas.

Hazleton, Pa. 45 k. S. L. A. 20 d. sausio nedėlioj parengėm viešą susirinkimėlį su prakalboms ir deklamacijoms salėj „Union Hall“. Susirinkimą atidarė Mot. Merkevychius. Kalbėtojas buvo K. Rutkus, centr. sekr. L.S.P.A., kuris ilgoj dailiai nupiešė reikalą mums darbininkams studijuot ir suprast gerai darbinikišką klausimą ir socializmą; aiškino ir apie revoliuciją. Pertraukus jam kalbėt išėjo prieš susirinkusius p. Magdalena Maslauckiute kuri padeklamavojo eiles: „Kas auksa žemėj randa“, publikai labai patiko. Paskui po K. Rutkaus kalbai pirmsėdis aiškino reikalą mums gerų agitatyviškų knygučių, ir pagal tą nurodymą susirinkusieji apsiėmė sumesti kelis dolerius išleidimui drg. K. Rutkaus knygelės, kuriai pinigai renkami per „Kovą“. Atspaudinus tą knygelę, mūsų kuopa gaus josios atsakantį skaitlių egz. pinigų sumestus nusiuntėm į „Kovos“ redakciją.

Beklausant prakalbų pasirodė, kad greta stengimosi kurti „tautišką namą“, reika-

linga mums ir socijališkas susipratimas kaip proletarams.

Draugas K. Rutkus daug išdalino pas mus agitatyviškų lapelių bei brošiūrų kas be abejo turės atnešti gerus vaisius.

Prakalboms visi likos užgandinti. Susirinkimą užbaigė 6 valandą.

Vietinis kun. Delininkaitis atsizymėjo tuo, kad plakatus naikino, kur tik jam teko užeiti, kad tik mažiau žmonių patektų į minėtą susirinkimą. Ateik, kunige, į mūsų susirinkimus, o persitikrįsi, kad mes nekovojam prieš tikėjimą, bet vien tik prieš kapitalą, o tikrai tą syk pamatysi save tikru ramščiu kapitalizmo ir iškraiptytojum Kristaus mokslo!

Daironų Motiejus.

Cambridge, Mass. Lietuvių čia yra nesuskaitomai diktas burelis. Kiek esiu patyręs, tai prie lietuviškos kooperatyviškos valgomų daiktų krautuvės priguli pirkejų apie 80 familijų. Yra ir gerai apsišvietusių žmonių, abelnai visai mažas skaitlius apšviestunų, delto čia jie papratę nukęsti nuo žmonių liežuvių kaip tai panieką ir šlovės draskymą. Mat čia kuris žmogus jau skaito kitoki laikraštį, ne „Saulę“, o da keleta knygučių, tokių kuriose nėra mišrių maldų ir ragančių, tai jau tas žmogus žodžiu sakant prakeiktas ir jau jis tokios paguodinės vertas kaip gyvulus. Tai tokios nuomonės čionykščiai lietuviai laikosi, išskiriant šeštą ar penktą dalį. Subatos vakarą alaus vaziotojai iki po 12 val. neapsidirba, o nedėlioje per dieną tai net gėda ta gatvė eiti, kur daug lietuvių gyvena, nes stebuklingi balsai veržiasi per langus; miestsargiai eina gražmu prašyti, kad nedarytų tiek garso. Jeik į jų stubą, tai turi nosį užsiimti nuo smarvės ir saugotis, kad ant dežių ir butelių neparpultum. Ir Maskolijos laisvę.

lietuvaitem merginom sunkus gyvenimas ir jos verčiamos garbinti girtybės dievaitį.

Aną nedėdienį lietuvių kunigas iš South Bostono lankėsi čia, šventindamas stubas, kuriose lietuviai gyvena (gal jis ko kito ėjo, bet kiti man tvirtino, kad stubas šventina), tai buvo tokių kad kunigą pajutę po lova lindo, kad kunigas nerastų, ir nerado. Tai ištikro sunkios kataliko priedermės — mat, kaip jau daug griekų turi, tai vargšas kavojasi nuo šventenybės, lenda net po lova, nebijo nė kad katė akis iškabintų.

Darbai eina labai gerai, daugiausia lietuviai dirba partapijonų ir gumiočių apsiavimų dirbtuvėse; kas atvažiuoja darbą gauna, be darbo žmonių nematyt. *Skarmalius.*

So. Boston, Mass. Sausio 23 d. atsibuvo tarptautiškas apvaikščiojimas atminimui kritusių varguolių Petrapilėj. Sausio 22 d 1905 m. Dalyvavo ne vien po Maskolijos valdzia prispaustų tautų varguoliai ateiviai, bet ir anglai, italijonai ir kiti, nuskriausti ir vis skiaudžiami kapitalistų, kaip svietiškujų, teip ir dvasiškųjų.

Lietuviai ir lietuvaitės susirinko į svetainę 166 Broadway ir apie 7 val. vakare, ėjo paskui lietuvišką beną, po vadovystę p. A. Skrolio, ant Castle st., kur kelių tukstančių žmonių minia lankė su plevėsuojančiom juodomis ir ransonoms vėliavoms. Iš čia ėjo paskui muzyką zaidžiančią gedėjimo maišus. Vėliaus sugrįžo į „Turner Hall“, kur buvo įvairiose kalbose prakalbos apie pasaulės skriaudikus ir nuseriaustuosius. Lietuviškai kalbėjo vietinės L. S. D. kuopus organizatorius J. Zubas; nurodė buvusiąją kovą už Amerikos laisvę ir kaip tukstančiai krinta kovojančiųjų už lietuvišką kapinių.

Aukų nemažai surinkta re voliucijos reikalams. Tą patį vakarą buvo susirinkimas Cambridge Parth, Mass. Aukų ir gi surinkta.

Ona Baronaičiutė.

So. Boston, Mass. Buvėsis „Keleivio“ redaktorius p. M. Paltanavičius jau suviišum mėn. kaip gyvena Worcesterj. Sausio 23 d. t. y. tą pačią dieną kada buvo apvaikščiojimas „Raudonojo Nedėdienio“, pribuvo į Bostono anksti ir per visą dieną vaikščiojo po siuvėjų dirbtuves (kur beveik vieni lietuviai dirba) ir atkalbinėjo lietuvius nuo dalyvavimo tarptautiškame apvaikščiojime. Užėjęs pas p. Rupkelį, kur dirba apie 60 lietuvių — vyrų ir mergelių, meldė darbavio, kad uždraustų darbininkams dalyvaut. Bet kad jau viskas buvo surengta, tai p. M. Paltanavičiaus agitacija liko be pasekmės. — Tas žmogus pernai da pats rengė „Raud. Nel.“ apvaikščiojimą, o šįmet pasirodė didžiausiu priešu!

Scranton, Pa. Naujas išradimas. Jurgis Šaipkauckas, lietuvis, išrado naują budą kaip reik iščystyti vandenį ir užmušti visokias bakterijas vandenyje esančias ir atskirti nereikalingą medegą. Į kvortą pripila tyriausio vandens ir parodo, kad visokios medegos, lyg pulių, ant dugno kvortos stovi per colį storio.

Atskiria nuo degtinės vandenį, pasilieka čystas vanduo. Kraują užnuodytą atskirria gerą nuo blogo, nuodus iš jo išima.

— Sausio 22 d. likosi užmuštas anglekasykloje J. Šukys, paeinąs iš Kauno gub., Raseinių pav. iš miestelio Vadžgirio, su viršum 20 metų kaip Amerikėj. Paliko pačią su keleta vaikų, tapo palaidotas lietuviško graboriaus ant lietuviškų kapinių.

Badių Juozas.

Chicago, Ill. Čia susitvėrė draugiškasis savitai pinio lavinimos ratelis, kurs užsiima skaitymu referatų iš Kultūros Istorijos. Gerai labai būtų, kad ratelis toliaus viešai save apgarsintų: daugiau naudos atneštų visuomėnei.

Chicagietis III.

Plymouth, Pa. Vasario 5 d. Nothingham kasykloje gazui užsidegus patiko nelaiminga mirtis Joną Naujalį. Nelaimingasis smarkiai apdegė ir į ketvirtą dieną pasimirė ligonbutyje. Velionis turėjo 29 metus amžiaus, Amerikon, atkeliavo prieš 22 metu iš Suvalkų gub., Šventazerio parapijos. Palaidotas nepriklausomųjų („nezaleznų“) lenkų kapinėse su dvejoms mišioms, pamokslais ir su visa iškilme.

Gal kam nors užeis klausimos, kodėl ne lietuvių kapinėse likosi palaidotas, tai reikia paaiškinti, kad vietinis lietuvių klebonas apsimėmė velionį palaidoti už 25 dol. tik į patvorį, nešventintoj vietoj...

Zemė kolonijai S.L.A.

Gerbiamoji Redakcija! Prašau patalpinti „V. L.“ šį pranešimą apie žemę kolonijai Susiv. L. A.

Šita žemė guli Madison'o County, New Yorko valstybėj, farma turi 199 akerius, dirbamos žemės yra apie 100 akr., likusi paversta į ganyklą, girios apie 20 ak., keturios triobos. Antra farma šale tos — 220 ak., dirbamos žemės apie 125 ak., likusi paversta į ganyklą, girios yra apie 25 ak., 4 triobos. 3-čia farma 70 ak., girios apie 4 ak., likusi visa dirbama žemė; 1 trioba. 4-ta farma turi 82 ak., dirbamos žemės apie 50 ak., likusi paversta į ganyklą, girios apie 5 ak., 5 triobos. Tas visas keturias farmas galima sudėti į vieną, nes visos guli viena prie kitos. Jas visas gali gauti už \$6.600. Giriose medžiai

yra toki: beržai, egles, liepos, ir klevai — labai augsti — iki 60 pėdų. Tos farmos guli už 3 mylių nuo vagzalo Hubbardsville, N. Y., Kozna farma turi puikius sodus ir kitus vaisingus medžius, vandens iki valiai. Klimatas sveikas teip, kad per vasarą daugybė svieto iš New Yorko atsilanko dėl sveikatos, perleisti vasarą.

Galite atsišaukti pas: George Kleek Poolville, N. Y. R. F. D. No. 1. Priegtam jau čia gražus burelis mūsų brolių lietuvių apsisėdo „farmeriauja“ Yra ir kitokių farmų, tik ne tiek kruvoj.

Jurgis Kleekas.

Atskaita 7 C.R.Sz.K.

Gruodžio mėnesij, ant rankų C. Š. R. K. įplaukė iš viso \$1,614,60 aukų, kurios likosi pačių aukautojų sekančiai padalytos:

L. S. D. P.	
Iš Springfield, Ill. per V. Černiaucką.....	\$13,33
„ Philadelphia, Pa. per A. Linaucką.....	\$36,76
„ Springfield, Ill. per V. Černiaucką.....	\$7,60
„ Chicago, Ill. per B. Jasiulį.....	\$13,00
„ Kensington, Ill. per P. A. Limontą.....	\$4,65
„ Scranton, Pa. per M. Spudį.....	\$9,40
„ Chicago, Ill. surinkta A. Olševskio.....	\$223,46
„ Philadelphia, Pa. ūkė- sų klubo per R. Dambraucką.....	\$35,31
„ Baltimore, Md. per K. Mikolaitį.....	\$4,16
„ Lawrence, Mass. per P. Cirą.....	\$4,28
„ West Lyn, Mass. per S. Gelių.....	\$8,65
Viso L.S.D.P.	\$360,60
L. D. P.	
Iš Philadelphia, Pa. per A. Linaucką.....	\$36,76
„ Philadelphia, Pa. Ge-	

dimino klubas, per S. Bajoruną.....

Viso L. D. P. \$54,42

Tarp kitų aukautojų ir jų aukų yra \$62,37 prisiųstų p. A. Olševskio, surinktų laikraščio „Lietuvos“ redakcijos Delegato kelionei į Nyderlandus. Pakrikus tam užmanymui, pinigai, gulėjo be jokia suvartojimo aukautojų nepaskirti ki- tiems reikalams. Kita dalis tam pačiam reikalui sudėtų pi- nigų, buvusi „V. L.“ redakci- joj, tapo pačių aukautojų nu balsuota atiduot L.S.D.P. Lie- tuvos revoliucijos reikalams, ką „V. L.“ 1906 m. num. 11, (pusl. 132), bet aukos surink- tos, „Lietuvos“ redakcijoj tuom balsavimu nebuvo kliudytos. Todėl atsiliepiame į visus au- kautojus, sudėjusius pinigus tam reikalui ir pasiuntusius „Lietuvos“ redakcijon, atsi- liepti „Lietuvoj“ kam pataria skirt ir kam perduot. Jei au- kautojai neatsilieps, tai mes tuos pinigus perduosime tiems, kam diduma balsų C.Š.R.K.—to narių nutars.

Pasibaigė 1906 m. ir įstojom į naujus. Ir mes, nors trumpai, praešam visuomenei apie mu- sų nuveiktą darbą praeituos metuos. Nors laikas mūsų ko- mitetavimo gal yra visai trum- pas, nes tikime jog neužilgio galėsime sušaukt kitą visuome- nišką susivaziavimą kuris gal išrinks gabesnius už mus dar- bininkus ir tada, suprantama, apleisdami savo vietas, turėsim išduot visuotiną atskaitą iš sa- vo darbų. Vienok pasibaigus 1906 ir užstojus 1907 m., no- riai pasidalysim trumpa sutrau- ka aukų per mūsų rankas tėvy- nei pasiųstų.

Nuo aprinkimo C. R. Š. K. Philadelphijoj, Pa., vasario 22 d. 1906 m. iki pabaigai metų, viso ant rankų Centr. kasieriaus įplaukė.....

K a n k i n i a m s .
Iš Philadelphia, Pa., per A. Linaucką.....

„ Kensington, Ill., per P. A. Limontą.....

„ Philadelphia, Pa., Ge- dimino klubas, per S. Bajoruną.....

Viso kankintiniams \$56,41
N e p a s k i r t o s a u k o s .

Iš Chicago, Ill., surinktos A. Olševskio.....

„ Chicago, Ill., Delega- to pinigų pasiųsta per A. Olševskį.....

„ Newton, Mass., per „Keleivį“.....

Viso nepaskirtų \$1,143,17
Nuo praeitos atskaitos

pas kasierių buvo.....
Pradedant 1907 m. pas kasierių yra.....

Gyvenant sąnariams C.S.R. K. toli viens nuo kito, apsū- kytas tarpsavinis susinešimas, vienok, nežiurint ant to, dabar susirašinėjame apie atlikimą kito visuotino Amerikos lietu- vių susivaziavimo ir tariamės, ką su tais pinigais daryt, ku- rie pas Centr. kasierių yra re- voliucijos reikalams, vienok nepaskirti aukautojų, nepaaiš- kinta kokiai partijai. Rezulta- tas to mūsų nutarimo bus savo laiku pagarsintas, teipogi ir ką mes nutarsime patart apie ant- rajį politiską susivaziavimą. Tuom užsiima kom. pirmėnis kun. Peža, ir kaip išeis į aik- štę, bus teipgi pranešta visuo- menei.

I š s i ū s t a :
L.S.D. Partijai \$2,535,91
Liet. Dm. Partijai \$1,042,17
Kankintiniams \$161,57
Visokiems tautiškiems reikalams \$223,05
Naminių išdavimų \$120,78
Viso išsiųsta \$4,083,48
Įplaukė 1906 m. \$5,505,88
Išsiuntineta.... \$4,083,48
Lieką \$1,422,40
Ta suma yra pas kasierių T. R. Dudą ir trumpame laike nubalsavus komitetui, taps iš siuntineta.
Prie progos duodam žinoti

lietuviškai visuomenei, jog geistina butų išgirsti jos balsą kas link kito susivaziavimo, nes ne tik kad komitetas turi but renkamas, po draug reika- linga revizija knygų sekreto- riaus ir kasieriaus.

C. R. Š. K.:

Kun. M. Peža, prezidentas,
Theo. R. Dudas, kasierius,
Šernas, susinešimų sekret.,
Fort. J. Bagočius, fin. sekr.

Kas Napoleoną supa- zindino su lietuviais.

Amerikos lenkų Sąjungos organe „Zgoda“ (N1—07) per- spaudinta straipsnis iš jana- rolo Dezyderijaus Chłopovskio užrašų apie Napoleono I-ojo atsilankymą Poznaniuje 1806 m. lapkričio 27d., kuomet Pru- sai, Maskolija ir Austrija buvo aptramdytos per Napoleono karžygstę.

Straipsnis patalpinta po ant- rašu „Iš Prūsų nupuolimo is- torijos“, bet nieko apie tą nu- puolimą nėra, yra tik pašali- ziai atsiminimai minėto Chła- povskio ir jo pasikalbėjimas su Napoleonu valgant drauge pietus; tarp ko kito kalba ir apie lietuvius, kurie yra prie Lenkijos „pririšti“.

Napoleonas užklausė jana- rolo Chłapovskio, kiek gali buti lenkų Prūsų kariumenės korpuse, stovinčiam Prūsų ku- nigaikštystėj ties Visla prie- žiuroje janarolo L'Estocq. „Ant to klausimo,—rašo Chłap.— atsakymo negalėjau duot, bet priminiau jam, kad tame korpuse turi but lietuvių dau- giausiai, kadangi Prūsų Lietu- voje imta rekrutai, o Prusams tada priklausė po paskutiniam užėmimui visa Augustavo gu- bernija (dabar—Suvalkų Vert.) —Teipgi paminėjau, kad Lie- tuvoj tikrai dvarponiai lenkai, o liaudis lietuviška. Apie Lie- tuvą nieko nežinojo, net nė to, koku budu su Lenkija susi-

vienyjo. Turėjau jam tą api pasakoti.

Abelnai mūsų istoriją mažai tepažino, o Prusų, kaip man rodėsi, pažino tikrai nuo Friederikio antrojo.—Taigi jis nusistebejo, kaip pasakiau, kad Prusų korpuse, stovinčiame apie Karaliaučių, tarnauja ne lenkai, o tik lietuviai ir žemaičiai, bet kad ir jie lenkiškai mažai kalba, vienok yra, kaip ir visa maskvinė Lietuva, prie Lenkijos pririšti”.

Reikia žinot, kad „Zgoda”, kaip ir visi lenkai—tautininkai, tvirtina, kad Lietuva ir dabar šventai prie Lenkijos „pririšta” ir kad teip turi but ir ateityj. Tam tikslui ir ištraukiami tie pergyventi seni istoriški faktai, kaipo prirodymai, kuriais norima užkimšti lietuviams burną, kaip tik jie išsiožioja apie savo savyvaldą ir nepriklausomybę.

Nauji rasztai.

Ponas Tvardauckas, garsus burtininkas. Zingeidus su įvairiais paveikslėliais papasakojimas, pagal surinktas liaudies legendas. Vertė B. Nevalgė. Turtu ir spauda „Kataliko”. Chicago, Ill. 1906 m. Pust. 110.

Apie Tvardaucką yra begalės pasakų—tai lenkų liaudies vaidentuvės vaisius; jose mokytas Tvardauckas parodomas labai gudriu, kad net priguldavo patį velnią, su kurio galybe darydavęs visokius burtus, kuriuos vaidentuvė negalėjo pavadint stebuklais gal delto, kad Tvardauckas buvęs svietišku mokslinčium.

Pasiskaitymas neblogas, bet vis tik pasaka ir tai tokia, į kurią neišlavintas skaitytojas tikės ir per tai nė kiek neišsilavys.

Amerikos lietuvių kalendorius 1907 metams. „Žvaigždės” spustuveje, Shenandoah, Pa. 1907 m. Išleido (kunigas

Milukas?) Pust. 78.

Kalendorius kaip kalendorius, tik labai suvelintas; skaitymų yra neblogų, tik beveik nieko naujo nėra, atkartotą kas jau buvo spauzdinta.

Isz visur.

Port-Arture japonai stato du paminklu kritusiems Japonijos ir Rusijos kareiviams. Netoli paminklų busiant pastatyta pravoslaviška koplyčia su parašu: „Atminimui didvyrų, kritusių apginant. Port-Arturą”. (Išrodo lyg pasityčiojimas iš japonų pusės).

Išlaidos policijos užlaikymui:—Labai daug pinigų turi išleisti miestai policijos ir valdžios įstaigų užlaikymui.

Peterburge šitam tikslui 1904 m. išėjo 1,986,274 rubliai 1905 m.—2,045,765 r., 1906 m.—2,075,383 r., tame skaičiuje policijos užlaikymui 1904 m.—1,382,286 r., 1905 m.—1,937,665 r., Tokios didelės išlaidos sustato 11,17% nuo visų miesto išlaidų, tokiu budu kiekvienas miesto gyventojas išmoka per metus policijos užlaikymui po 1 r. 39 k. Miestas išleidžia policijos ir valdžios įstaigų užlaikymui daugiau pinigų, negu žmonių apšvietimui (1,730,341 r. 1905 m.).

Beto miestas daug nuostolių turi nuo butų, kuriuos užima policija ir, kuriuos atidavus nuomon galėtų atnešti 300—400 tukstančių rb. per metus.

Meksikoje Orizabos ir Rio Blanco miestuose sustreikavo darbininkai, dirbanti prie bovelnos. Valdžia su savo kareiviais sugrudo daugybę darbininkų į kalėjimus, o 30 sustatė į eilę ties pabrika ir sušaudė. Pranešama, kad darbininkai išnaikino pabriką, pusantro milijono dol. vertės. Streikuoja 26 tukstančiai darbininkų.

Maziaus sanariu, sumazinta mokestis.

Jei mainieriai nerems unijos, ji negalės remti jų.

Mūsų viengenciū, kurie dirba kietosios anglies kasyklose, turi suprasti iš metinio raporto J. Mitchell'io dabartiniam metiniam susirinkime Indianopolyje, kad daugelis mainierių tame distrikte neišpildo unijos reikalavimų. Kiekvienam distrikte skaitlius sanarių gale metų susimazino, vietoj ką turėjo pasidaugint.

Labai pertikrinantis apie unijos galybę atsitikimas buvo Harisburge, kur 18 tikrų mainių darbininkų priėmė prisiega kaipo legislatoriai, sanariai ir rėdnės, išleidžiančios šiai valstijai tiesas.

Kada jie pastojo kanidatais, mainieriai priėmė juos ir jie tapo išrinkti. Dabar jie budami legislaturoje, galės prigelbėti mainierius, pasistengdami išleisti tiesas mainieriams naudingas.

Suvienujų Amerikos mainierių urėdninkai, kurie per pasakutines keles savaites laikė mass-mitingsus po kietasias anglis, stengdamieri mainierius pertikrinti apie reikalą jų prigulėjimo prie unijos, turėjo gerą pasisekimą; viename tik-tai distrikte laike dviejų savaičių jiems pasisekė prirašyti prie unijos 5,000 mainierių. Didelė dalis to skaitliaus yra mūsų žmonės, o nors mums linksma, kad jie dabar yra un. sanariais, tačiau reikia gailėtis, kad ėmė tiek laiko ir buvo reikalinga organizatoriams sušaukti juos į kruvą ir aiškinti apie reikalingumą prigulėjimo prie unijos.

Imigracijos komisorių raportai rodo, kad vis daugiau ir daugiau mūsų viengenciū ateina į šią šalį kožnus metus ir panašūs raportai yra iš mainių distriktų, kad vis daugiau mūsų viengenciū gauna darbą mai-

nose su kiekvienais metais. Tie vyrai ateina į šią šalį jieškodami geresnių uzdarbių, ne kaip jie turėdavo savo gimtiniam krašte ir pasigaminti vagadlyvesnius namus, ne kaip jie turėjo ten, iš kur atėjo ir tuo pačiu tarpu pasirupinti apie ateitę savo ir vaikų, daug geresnę ir šviesesnę, ne kaip jie turėtų, jei jie pastliktų ten kur jie gimė.

Kietųjų anglių kasyklų darbininkai dabar turi progą prisirašyti prie unijos, kokios da niekad neturėjo. Proga palausyt patarimo viršininkų. Viršininkai tuluose distriktuose šaukia viešus susirinkimus ir aiškina žmonėms, kaip reikalinga turēt stiprią uniją, papla tint ją teip, kad iš mokesčių susidėtų streika fondas ir visokiam atsitikimui, kad savininkai turėtų ją pripažint ir taikintis su darbininkais.

Viršininkai tet eina į mainas ir pasako žmonėms, kada bus susirinkimas, teip kad nėvėnas negali teisintis buk nežinojęs apie joki mitingą ir jo tikslą arba negirdėjęs paraginimo.

Tiems žmonėms nėra atleidimo už atsimetimą nuo unijos ir tie, kurie teip pasielgė, yra tikrai nedėkingi savmyliai, neverti simpatijos nė parėmimo draugų darbininkų. Mums gaila, kad jie laimėjo tą, ką unija jiems iškovojo, neatmokėdami niekuomi.

Žmonės, kurie niekad neprigulėjo, neteip yra kalti, nors juos irgi negali išteisinti. Jie gauna tą, ką unija jiems iškovojo, nieko pats už tai neduodami.

Dabar, žiemai prisiartinus ir angliakasyklose visur darbams sparčiai einant, tikimės, kad mainieriai daugiau pasirupis apie savo uniją, nei rupinos per visą vasarą, o ypačiai tikimės, kad mūsų žmonės parodys prezidentui Mitcheliui, jog jie iš visokių tautų yra ištiki-miausiai.

Lietuviu tauta

senoveje ir szilandien.

Parašė J. Šliupas M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tęsa.)

Lenkiškiesiems senatoriai tuomsyk nedavė jokio atsakymo ant šitos kalbos ir paprašė prisiųsti jos kopiją ant rašto. Po to per keletą dienų tarp Lenkų, ypačiai paslų trobėsyje, ėjo karšči ginčai apie tai, kokį atsakymą duoti ant prašymo Lietuvos, beje ant prašymo atidėti uniją iki kitam seimni, kada gi priglaudimas Volynijos ir Pagirių, prie karūnos buvo patatytas išlauk ginčo. Dalis paslų sutiko ant atidėjimo ir netroško laukti Liublino sugrįžimo Lietuvos. Kurstė ant to juos ekonomiškai reikalai: tie paslai, akyvaizdoje iškilusių kliučių, beje užsispyrimo Lietuvos, manė, kad unija neįvyks, o drauge su tuomi diugs ir mokestis ketvirtos dalies iš stališkų karalščių lobių, skirtos ant kariumenės, nėra toji mokestis surišta buvo su dalyku unijos, kada gi reikėjo palaikyti kariška speka. Bet toki saunorų apokavimai valdytojų statiškų lobių sutiko drata priešingumą nuo daugumos, kuri nutarė tris savaites laukti sugrįžimo Lietuvos, nepavelyti jiems surinkti seimelius dėl gavimo naujų įgaliojimų ir visatinai begyje šito seimo, kad ir kas-zin kas būtų, surengti galutinę uniją.

Akyva, kad uoliausius šalininkais šito nutarimo buvo paslai Pagirių vaivadytos, neseniai priglaustos nuo Lietuvos prie karūnos. Kalbantis vardan savos vaivadytos, vėliavnešis Drogickis tarp kitko pasakė štai ką: „Mēs neabejojame, kad jūs pagelbėsite mums numesti nuo savės. lietuvišką nevalę, dėlto kad mēs iš geros valios prisidėjome prie jūsų *dėlei lenkiškųjų valnasčių*; juk ir Volynai greičiaus prilinks prie to, kaip išgirs, kad mēs įgyjame valnybę. Kas link to, kad Lietuviai susišauktų seimelius, tai tie seimeliai ten laikomi yra kiteip, negu pas jus, ponuziai. Ten atvyksta į seimelį tiktai vaivada, storasta, ir vėliavnešis; *surasės, kas jiems ateis ant seilės, ir pasiųs žemiečiui į namus, kad pasirašytų*. Jeigu jis nepasirašys, tai lazdomis jį išpers. Todėl nesuprantu, kokis ten reikalas galėtų būti dėl seimelių? Ten šėkta nedalyvauja jokiose suduose; ten senatoriai daro, ko užimano. Jeigu jūs paskirsite jiems seimelius, tai jei bent dėlto, kad prailginti jiems laiką, ir ten jie dar parašys, kad duoda paslams apru bežiuotą valą, ko be seimelių nepadarytų; o jūs, ponuziai, čion už dyką gyvensite”. „Dėl dievo neleiskite jiems apgauti jus”.

Į šitą laiką Liublino seimo pripuola tēmytinās teismo epizodas. Paprastai šalymūs svarstymo viešpatystės reikalų visatinuose seimuose, karalius darė nagrinėjimą ir teismą svarbesnėse ir kriminališkoje bylose. 16 d. balandžio šeštadienyj Zyg. Augustas nagrinėjo bylą tarp Žemaitijos storastos Chodkevyčiaus ir Vilniaus vaivadaičio Glėbavyčiaus. Tasai Glėbavyčius, dar labai jaunas žmogus, kada Maskolių kariumenė paėmė Polocką, pateko į nevalę. Budamas po uždaru, jis suderėjo su caru Ivanu ir įgyjo valnybę, prisiekęs ant šitokių sąlygų: farcauti arba bent trostiesi savo žemėj dėl Moskvos viešpaties; prikalbiuoti tušus lietuviškąs urėdininkus, tarp jų

Žemaitijos storastą, prie tokios pat tarnystos; pasistengti sutaikinti karalių su caru ant pamato atidavimo šitamjam Polocko pavieto ir viso Lyvžemio; mirus karaliui pertikrinėti Lietuvos, kad išrinktų savu viešpačiu Ivaną ar jo sunų, su pažadu nekušinti jų valnasčių, teismų ir rubežių ir tt. O už jo paleidimą iš nevalės turį būti atvalninti du kiltu Moskvos suiminiu. Dabar Chodkevyčius iškilmingai skundė Glėbavyčių už viešpatystės vylių, pasiremdamas ant privestųjų punktų sutartos su Moskvos caru sudermės ir ant parduotų per jį gromatų nuo caro jam pačiam (Chodkevyčiui) ir kitiems senatoriams. Glėbavyčius teisino savo pasielgimą tuomi, kad jis tai vis darė nuduodamas, idant išsigelbėti iš sunkios nevalios ir pranešti karaliui apie kilpas neprietelių; kad sugrįžęs į tėvynę, jis tuojau pranešė apie viską jojo didybei; kad karalius priėmė jį mylistingai, atleido už jį du Moskvos suiminiu, paliepė perduoti senatoriams moskviškes gromatas ir parašyti atsakymą carui, ir suteikė Glėbavyčiui išteisinantį dekretą. Tačiau Chodkevyčius nenorėjo priimti šitų išsiteisinimų ir nesiliovė kaltinęs Glėbavyčių, kam jis pasikėsinęs prisiekauti carui. Jeigu jis prisiekė iš tikros širdies, tai jis—vyliugis, o jeigu prisidengdamas, tai jis be garbės žmogus. Iš to tarp Chodkevyčiaus ir Glėbavyčiaus kilo persiėmimai. Šitasai gatavas buvo eiti ant dvikovystės, bet Chodevyčius nenorėjo priimti dvikovystę, iki priešgyna nebus nuvalytas nuo begarbumo. Karalius pakvietė senatorius ir, pasitaręs su jais, rįzosi atidėti nusprendimą šitos bylos iki kitam antradieniui. Čion kilo ginčas apie tai, kas turi visiem girdint apskelbti tą nutarimą: karalystės maršalkas Firlejus laikė tatai už savo pareigą, kada gi teismas įvyko rybose karalystės; o lietuviškas pakancleris Valavyčius ją savinosi dėlto, kad byla ėjo tarp Lietuvos. Nutarta, kad nusprendimą apskelbs karūnos maršalkas, o lietuviškas pakancleris stovės šalymais jo. Tik gaila, kad seimo dienraštyje nėra paminėtas galutinis nusprendimas toje byloje.

Volynai ir dalis Pagirėnų vis dar neėjo į seimą prisiekauti vienuimą Lenkijos karūnai; Lietuviai teip gi nesiskubino, nors jau pralinko paskirtas jiems rakas ir įvairūs prailginimai. Lenkiški seimo paslai audravo, ilgėdamiesi grįžti namon, balsiai rugojo ant begalinio lukuriavimo ir reikalavo energiškų žygių prieš nesuskumbančius pavidale ekzekucijos, atėmimo urėdų ir storastystų. Iš tikro, dėl pagądinimo nepaklusniųjų karalius atėmė urėdus nuo Pagirėnų vaivados ir kašteliono, o jų urėdus atidavė kitiems (Kiškai ir Kosinskiui), kurie netrukdami prisiekė karūnai ir užėmė paskirtas jiems vietas lenkiškame senate. Laukdamas tolesnio begio dalykų, karalius užsiiminėjo įvairiais teismo procesais, iškilmingais priėmimais tai leniško Prusijos erėko, tai nepaprasto Turku pasiuntinio ir tt; o seimas svarstė įvairius polytiškus bei ekonomiškus klausimus. Daugiausiai gaiso laiko ant ginčų apie netvirtąją dalį statiškų jėmimų, apie tai, kaip ją rinkti ir išleisdinėti, kur laikyti, kaip elgtiesi su tais statiškais dvarais, kurie buvo užstatyti ir tt. Tuli neramiausieji paslai, nesiganėdinami atėmimu nuo karališkos vartonės paminėtosios ketvirtos dalies, skiriamos ant kariumenės, kėlė klausimą apie atėmimą nuo karaliaus naudon Respublikos ir likusiųjų trijų ketvirt dalių, kada gi jis neišpildė savo pažadėjimo kaslink unijos ir iki šiam laik nepriėdė jos prie galo.

Tiktai apie 20 d. gegužio Volynai ėmė iš palengvo grįšti į Ljublino seimą, pateisindami prieš karalių ligomis ir kitomis priežastimis savo sutrukimą. Matomai, sulygimui su jo užsišpyrimu ir pabaudimu, silpyn ėjo opozicija reikalui unijos iš pusės lietuviškai rusiškų didikų: grėsintis netekimas urėdų ir storastystų nugašdino daugelį. Volynai ėmė pagal reikalavimą prisiekauti, bet ne be tulų ginčų ir apsunkinimų. Teip iš pradžių jie pareikalavo, idant Lenkai teip gi iš savo pusės sudėtų jiems prisieką. Paveizdan, toje mintyje 24 d. gegužio kalbėjo kniazius Bogušas Koreckis, storasta Lucko, Braclavo ir Vinnicos. O po jo kniazius Konstantinas Višneveckis vardan Volynų šnekėjo, kad jie „prisideda prie Lenkų kaip žmonės valni ir liuosi“ ir prašo užlaikyti jiems senas jų valnastis; prašo, idant jų kniazijų šeimynos, „kurios savo kilties dėlei turi ypatingą padėjimą ir garbę“, nebutų sumažintos savoje garbėje, ir idant nieko neverstų į kitą tikėjimą. kada gi jie — Volynai — laikosi prie graikiško tikybės išpažinimo. Galiaus Višneveckis prašė, idant jiems pavelyta būtų palaukti su prisieka iki atvažiavimui kitų brolių. Ant visų šitų prašymų iš pradžios atsakinėjo nuo senato Gniezno archivykupas, o po tam pats karalius labai milistingais, bet visatinais išsireikimais, su pažadėjimais laikyti naujai prisidedančius prie liuositybės ir visų valnasčių. Ant prašymo kaslink Lenkų prisiekos arba kaslink atidėjimo prisiekos Volynų tapo tiesiok neprištota.

Kada Volynai vis dar rangėsi ir nesiskubino, lenkiškas pakancleris kunigas Krasinškis sušuko: „Ponuželiai, malonėkite eiti ant prisiekos“.

— Męs ėion atkakome iš geros valios, po prievarta nieko nedarome — užtėmyjo Višnioveckis.

Lenkiški senatoriai ėmė perkabinėti Volynus; tie nesiliovė atsisakinėti. Įsimaišė pats karalius ir pasakė, tegul jiems duoda romą, kad ėion nieko neprinevalyja, bet kad ir jis iš savo pusės pasiels pagal įstatymus (beje atims urėdus). Tada iš tarpo Volynų išlindo du kilčiausiu vyru: Volynijos vaivada kniazius Čartoryskis ir Kijevo vaivada kniazius Vossylus Ostrogiškis. Šits, nors ir buvo išvažiavęs iš seimoskaitliuje kitų lietuviškai rusiškų didikų, bet toli nebuvo uoliu priešgyna unijos. Priešingai, drauge su tulais savo draugais jis ir laike nebuties nesiliovė susinešinėjęs su karaliumi ir tikrinęs jam savo atsidavimą. Teip viename kovo suėjime Krokuvos kaštelionas Mieleckis pasakė karaliui, kad kniazius Ostrogiškis išvažiavo tiktai dėl nesveikatos, bet kad jis atvažiuos atgal, kada jo didybė panorės jam pranešti. Jis netik sugrižo atgal, bet ir numanytinai žymiai prisuokė prie pakarnumo kitus Volynijos didikus. tarp tų savo giminaitį kniazijų Čartoryskį. Dabar, laike pašnekų apie prisieką, Ostrogiškis pasakė: „aš ant žodžio įtikiu savam viešpačiui visame ir nė kiek neabejoju, kad bus išpildyta viskas, ką jis pažadėjo“. Potam jis ir Čartoryskis priminė karaliui savo tarnystą ir savų bočių. Čartoryskis prieg tam garbino savo šeimyną, nurodydamas ant jos kilimo iš lietuviškų kunigaikščių. Po tam jie sudėjo reikalaujamą prisieką; po jų prisiekė kniaziai Bogušas Koreckis ir Konstantinas Višnoyieckis ir dar nekurie Volynai ir Pagirėnai. Pagal jų paveizdą, į dvi dieni, sudėjo prisieką Trakų vaivada Zbaravskis ir lietuviškas pakancleris Valavyčius, kaipo stambūs žemvaldziai Pagiriuose ir Volynijoje. To-

kiu budu neveltui karalius ėdyjo kiltą lietuvišką didiką, ir nors Lenkams užsispyrus atėmė nuo jo tulus Pagirių dvarus, bet su kitais išlaukė iki tolei, kada priešgynumas Valavyčiaus tapo sulamdytas.

Kniazius Ostrogiškis teip gi prisiekė tuomsyk tiktai kaipo valdytojas nekurių dvarų Volynijoje, bet ne kaipo Kijevo vaivada. Bet veikiai potam, ir tur but ne be jo pritarimo, tapo pakeltas klausimas apie pačią Kijevo vaivadystą.

Matomai priglaudimai vakarinių rusiškų žemių be kliučių prie respublikos padidino Lenkų užsinorėjimus. Todėl suėjime 28 d. gegužio paslų maršalkas jau nurodinėjo karaliui ant kokių ten senų privilegijų, anot kurių visa Kijevo žemė priklausanti karunai. Teip pat ir suėjime 1 d. birželio Peremysliaus teisdaris Oriechovskis savoj kalboj vardan lenkiškų paslų tarp kitko spyrėsi ant senoviško neva priklausnumo Lenkijai Kijevo, Braclavo ir Vinnicos. Karalius prižadėjo susišnekėti su senatoriais apie Kijevo vaivadystą. Kaslink Braclavo vaivadystos, tai Zyg. Augustas tiesiok apskelbė ją priglaustą esant prie karalystės kaipo dalį Podolijos. Ant tų pagrindų pareikalavo tejautinės prisiekos uuo Braclavo vaivados Romano Sanguškos, kuris vos tiktai buvo atkakęs į Ljubliną ir perstatė karaliui keletą dešimčių maskolių suiminių ir keturias patrankas, paimtas kovoje pas Ulą. Ant reikalavimų prisiekos Sanguška atsakė augštalakis žodžiais apie užpelnus savų bočių, apie savo atsidavimą viešpačiui, ir galiaus tiko ant sudėjimo prisiekos, kaipo valytojas tulų lobių Volynijoje ir kaipo Braclavo vaivada. Tiktai laike tos prisiekos jis klupsčias praše karaliaus, idant tasai „kaipo pamostytinis dievio, uždėtų ant jo ranką ir tokiu būdu nuimtų nuo jo pirmąjį prisieką, kurią Romanas sudėjo jam kaipo lietuviškam kunigaikščiui“. Karalius išklausė jo prašymo. Po jo sudėjo prisieką Lucko storasta ir kaštelionas Koreckis, Braclavo kaštelionas kniazius Kapusta ir k. Kiltieji žmonės po prisiekos tuojau užiminėjo nurodytas jiems vietas lenkiškame senate; teip Sangušką pasodino žemiaus Marienburgo vaivados, Koreckį žemiaus Lvovo kašteliono, Kaptustą žemiaus Ravos kašteliono.

Po tam paslų trobėsysis ėmė uoliai melsti karaliaus, kad priglaustų Kyjevą¹⁾; prieg kam nurodinėjo ant labai atviro

1) „Ėion užtėmyšime, kad dėlei neatilalini-mo likim, Braclavo ir Vinnicos nuo likimo Kyjevo, kaip jis netaptų išrištas, prašė ir pats Braclavo vaivada kunigaikštis Romanas Sanguška. Akyse skaitytojo dienraščio seimo 1569 m. nenoromis pasikelia abrozas pajieškojimų pagrindos priglaudimui žemių prie Francuzijos laikuos Ludviko XIV ir *chambres de reunion* to karaliaus, kada jis išgirsta pagrindas priglaudimui Kyjevo prie Lenkijos, paaiškintas per lenkiškąjį seimo trobėsį 3 d. birželio paslas Potvorovskis „vardan paslų su guodone prašė karaliaus priglausti prie karalystės Kyjevą su jos skrytimi, kaipo kraštą, kuris senovėje mokejo duonį karalystei, ir kurio kniaziai paprastai pripažindavo valdzia karalystės, kas matosi iš privilegijų, perduotų karaliui, ir iš seniausiųjų chronikų, kuriose sakoma, kad tasai miestas 3-syk tapo paimtas ir apgrobtas lenkiškųjų karalių“. Mit kelionės Lenkų XI šimtetyje, skaitėsi pagrindomis dėl priekabių prie Kyjevo viduryje XVI šimtmečio“ (J. I. Lappo, Vel. kniaz. Litovskoj, 1901); — 5 d. birželio karalius nutarė priglausti Kyjevą prie Lenkijos, aną „matiną rusiškųjų miestų“. Navatna, kad tuli Lenkai šnekėjo: Męs galime sutikti jai silpną apgynimą, kuomet tas kraštas reikalauja įžymaus pasiuntinio kariumės, kurios męs negalime pasamlyti už mažus lėšas. Priešingai, Kyjevą reikia palikti Lietuviams; tegul jie savu yzdu rėdo ir gina ją, kaip rėdė ir gynė iki tam laik. Mums reikia svarstyti, ka l nepaimti ant savęs daugiaus sunkenybės, negu gali išnešti mūsų pajiegos“.

Einant Prancuzijoj ryminių katalikų dvasiškijos kovai su valdzia, atsirado jau pernai metų kunigų ir vyskupų, kurie pritaria valdziai ir nebeklauso popiežiaus įsakymų ne pasiduoti, neapsiimti mokėti mokesčių, ir dabar jau tveriasi nepriklausomoji katalikų bažnyčia, t. y. atsimeta nuo Rymo, arba popiežiaus valdzios.

Sutvertojas nepriklausomosios prancuzų bažnyčios, tai kun. Henry de Houx. Jam padeda Amerikos nepriklausomųjų katalikų vyskupas Vilatte, dabar gyvenęs Paryžiuje.

Aukos.

Kankiniams.

Išsiųsta Europos „Kankinių Kasos“ komitetui viskas, kiek parodyta „V. Liet.“ N. 6, t. y. \$105,16.

Kasierius J. J. Paukštis.

Brooklyn, N. Y. K. Čiuberkis, P. Mikolainis, M. Sadauckas po 1 dol.; bevardis 50 c.; A. Ramanauckas, M. Shemas, A. Jurgelionis, A. Litvaitis, E. Bučinskienė po 25 c. Smulkių — \$1,66. Viso labo \$6,51 (Čia priskaitom ir 10 c. sukollektavojimui čekio Rel.)

Brooklyn, N. Y. Aukos surinktos per prakalbas Lietuvių Apšv. D-tės, skirtos L. S. D. P. naudai Revoliucijos ir perduotos Viet. Rev. Šelp. komitetui.

M. Sadauckas 2 dol.; K. Liutkus, J. Varvalas po 1 dol.; F. Ramanauckas, V. Kriaučiunas, A. Ramanauckas, K. Čiuberkis po 50 c.; J. Šikys, A. Jurgelionis, M. Sheman, J. Matijošaitis, A. Jankus, P. Sinkus, A. Lapinckas, A. Martinaitienė, E. Bučinskienė, A. Unguraitis, M. Šimkevyčius, J. Petrikenas, P. Mačys, M. Mašonis, J. Barvic, J. Kirtiklis, A. Petruška, V. Radzevyčius, P. Bukšaitis, J. Šatlis po 25 c.; J. Liubinskas 35 c.; V. Jur-

gelionienė 20c. Smulkių \$3,27

Sykiu \$14,82

P. Stankevyčienė.

Kurie tik ikišiol atsišaukė užsisteliuojant knygą „Vadovas į Sveikatą“, tai tapo kiekvienam pasiūsta. Jeigu kurie negavote, tai jūs pačių kaltė, nes pasiūstos jums knygos sugrižo atgal, dėlei negerai jūs priduoto adreso. Pertai neapaturėjusieji knygos, atsiųskit savo aiškiai parašytą vardą ir pravardę, gatvę, numerį bei boxą miesto ar miestelio, mes jums pasiūsimė iš naujo „Vadovas į Sveikatą“, be extra kaštų. Bet ilgai netraukit ir neatidėliokit, rašykit tuojau, kol dar knygų gana turime.

Visų atkreipime atidą, kurs tik reikalauja prisiūsti knygos, atsiųsdami stampas už prisiuntimą, tai be sudarkymo vienok aiškiai savo adresą parašykitė, kad but galima perskaityt.

Tie kurie rašydami laiškus, o parašę, kad mano adrisas tas pats, arba mano adrisas toks, bet savo pravardės nepasirašo, tai vis tiek kad ir visai nerašytų, nes į mūsų Instituto Ofisą iš kožno miesto ir miestelio ateina šimtais laiškų, tad kad rašytojas nepasirašo, negalima žinot, kas toks rašo, idant jo norą užganėdint, negalima, nes nežinom kas jis.

Paskubinkit užsisteliuot knygą „Vadovai į Sveikatą“, nes netrukus ir šie 50 tukstančių knygų išsiųstinės, po visą pasaulę. Rašant adresuokit: **THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE,** 140 W. 34th st. New York, N. Y.

Pajieszkėjimai.

Pajieškau gero kriaučiaus prie kostomiersko dardo kotinio, geram kriaučiui gera užmokestis ir darbas ant visados, meldžiu atsišaukti ant adriso:

G. F. Lanauckas
236 S. Back st.,
Mt. Carmel, Pa.

„Kova“

Didžiausias lietuviškas socialistų savaitinis laikraštis, dvigubai nuo Naujų Metų padidintas, pilnas gražių ir naudingų straipsnių, apysakų, eilių ir šiaip jau geros sveikos medėgos. Žiuos apie darbo žmonių judėjimą visame sviete. Rėdomas drąsiai, radikališkai ir pagal naujos gadybės dvasę. Mokliškias ir vienok kiekvienam suprantamas. Prekė metams Amerikoje ir į visus kraštus svieto.....\$2,00

Adrisas: „Kova“
1418 So. 2-nd str.,
Philadelphia, Pa.

Didelis „Féras“!

Brooklyn, N. Y. 38 kuopa S. L. A. parengia vasario 22, 23 ir 24 d. „féras“, naudai prieglaudos namo su kolonija ir revoliucijos Lietuvoje.

1-mą ir 2-ą dien prasidės 2 val. po piet, o sūbaloj—7-tą val. vakare. Draugelio salėje, 73 Grad str. Įtenga visiems dykai. *Komitetas.*

Ant randos ar pardavimo:

Farma 30 akierių žemės su gerais namais, geras vanduo ir kalnas brangių pieskų, netoli nuo marketo. Dėl tolimesnių žinių kreipkitės pas

R. L. Cannon,
10. N. Franklin st.
Wilkes-Barre, Pa.

Ant pardavimo.

Farmą parduoda su gera žeme, nauja stuba ir kluonas su tvartu.

Ant pardavimo namai geroj vietoj ant gyvenimo, dėl dviejų šeimynų ir vienos.

Ant pardavimo lotai Hilledale, naujos mainos ir geri darbai. Dasižinokit „Vien. Liet.“ Redakcijoj.

Brangintinas receptas prisiuncziamas dykai silpnems ir nerviszkiams vyrams.

Asz turiu savo nuosavybėje receptą brangintinam vaistui, priraszomam garsaus daktaro, kurio asz teiravausi atlankydamas senąją žalią. Asz žinau šez patyrimo, kad vaistas padirbtas pagal szitą receptą yra eziadien geriausias silpnems, nerviszkiams ir bseveikacziams vyrams. Asz žinau dēlto, kad jis man sugrąžino sveikatą po ilgo sirgimo nusilpnėjimu, nerviszkumu ir abelna neveikata ir t. t. Asz pirma to lezmėginau specialietu šr įvairius vaistus bei gydymus be matomo pagerėjimo. Telpgi žinau, kad daugelis kitų, sirgusių ta ar kita liga nuo persidėrbimo, jaunytės paklydimų, prasiženimų ar perdėjimų, kaip nerviszkumo, nuobėgių, sunykimo vyrybės, blogos atminties, sunalkinto gyvumo, stokos ambicijos, szmurknybės, nedrausmo, skaudėjimo strėnose, abelnė neveikumo ir t. t. kurie raszė man, telpgi lezeigdydė, kaip ir asz pats.

Zinodamas, kaip sunku lezeigdyt szioje szalyje, asz užsimanau pagelbēt kitiems ir koznam reikalaujancziam tokio vaisto paraszisuziam pas mane, asz pasiūlu nuorasą szito recepto ir reikalings patarimus užpezczėytame laiszke dykai. Receptą gali sutaisyti geroje aptiekoje už mažus pinigus. Klausyk mano rodos ir pamėgink, o pamatysi, kad tai geras vaistas, nuo kurio busi sveikas, tirtas ir leimingas. Asz už savo patarnavimą reikalauju 50 ct. tau pasveikins. Niekuomet asz nereikalauju daugiau už szitą mažą sumą ir nereikalauju jos kol tu visiezkal nepasitaisysi idant paskui geriau galėtum branginti mano patarnavimą tau. Asz nesiluncziu nieko apmokestin ir neturiu jokio sumislo lezgauti pinigus ar paa doti vaistą, kurio tu nereikalauji, o jei tu rasz mane neteisingu, tai tiesloggal mane apskelbt per szitą laikraztį.

Raszyk eziadien, kadangi szita zinaga le- atskartos daugiau. Atmink, kad gausi receptą ir visus patarimus dykai ir tu nereikalauji man sziti 50 ct kol nepasveikai. Adrisas:

C. Bentson, P. B. Box 655, Chicago, Ill.

Trumpas gyvenimas išradėju.

Yra nepaprastas faktas kad išradėjų gyvenimas neilgas Myris nustebina juos trumpai kaip jfems pradeda sektis jų užsiėmimas ir turi užtektinai. Turi buti kad šie žmonės per sekimasi jų užsiėmimo pamiršta apie savo organizrą kad jis ir reikalauje pr žiurėjimo kaip kiekviena mššina. Sunaikina sveikata ir gyvastj per surašinėjimą. Kiti vėl atkreipe visą atydą ant savo kupčystės ar užsiėmimo neadbodami apie menkus vidurių nereguliariskumus. Kaip tankei mes nustojeme apetito, stiprumo, energijos. Toki ženklai gali buti mus smertines ligos. Vartokite tuojau Triners American Elixirą Kartujj Vyną ir jis jų sistemą tuoj pastatys ir normališka padėjimą. Šios gyduoles veike tiesiog ant trinimo organu, čystina kraują, stiprina raumenis ir nervus, padaro mus sveikais ir energiškais. Vartokite vieados neregulariskume vidurių.

Gaunamas visose aptiekose, arba pas patį fabrikantą — Juozapą Trinerį, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill